

Аналітичний центр «Нова Економіка»

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**ЕТАПИ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ, БІЗНЕС-РОЗВИТОК**

15 січня 2022 року

Київ
2022

УДК 330.3(063)
Е 88

Етапи змін в економіці: наука, інновації, бізнес-розвиток: збірник тез наукових робіт учасників Всеукраїнської науково-практичної конференції для студентів, аспірантів та молодих учених (м. Київ, 15 січня 2022 р.). – К.: Аналітичний центр «Нова Економіка», 2022. – 96 с.

УДК 330.3(063)

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Найденко О. Є., Островський Д. М. МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ИНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ.....	6
--	---

СЕКЦІЯ 2. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНИМ ГОСПОДАРСТВОМ

Дилшод Ибадуллаев ИНВЕСТИЦИИ В РЕГИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ И ИХ КЛАССИФИКАЦИЯ.....	11
--	----

СЕКЦІЯ 3. ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Гусейнов К. З. ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВА.....	15
---	----

Колодзінський Б. П. ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ВИКОРИСТАННЯ АУТСОРСИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	20
--	----

Савчук О. В. ОСОБЛИВОСТІ АНТИКРИЗОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДІЯЛЬНОСТІ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ	25
--	----

Чура С.-Г. Т. ІЄРАРХІЧНЕ ВПОРЯДКУВАННЯ ЗАГРОЗ В КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ ХОЛІСТИЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ....	29
---	----

Шарапін М. О. ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ЕФЕКТИВНОГО ІНСТРУМЕНТУ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ.....	32
--	----

СЕКЦІЯ 4. РОЗВИТОК ПРОДУКТИВНИХ СИЛ І РЕГІОНАЛЬНА ЕКОНОМІКА

Грабар М. В., Гашпарович В. О. ВПЛИВ КІБЕРСПОРТУ НА РОЗВИТОК ТУРИЗМУ	37
--	----

СЕКЦІЯ 1. СВІТОВЕ ГОСПОДАРСТВО І МІЖНАРОДНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Найденко О. Є.

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри митної справи

Островський Д. М.

викладач кафедри митної справи

*Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця
м. Харків, Україна*

МИТНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В УКРАЇНІ

Захист прав інтелектуальної власності є важливим аспектом економічної безпеки держави. Від того наскільки ефективним буде побудовано процес митного контролю за товарами залежать обсяги товарообігу з різними країнами, особливо з тими, в яких виготовляються відомі брендові товари. Одним із контролюючих органів, який має контролювати процеси ввезення чи вивезення товарів, є митні органи.

Україна потрапила до списку країн, які порушують права інтелектуальної власності та завдають цим шкоду економічним інтересам Євросоюзу. У Міжнародному індексі ІР Україна у 2021 році посіла 39 місце із загальним балом 39,54%. В 2020 році індекс становив 19,83% (38 місце); в 2019 році – 39 місце з показником 15,05%; в 2018 році 37 місце з показником 14,28%; в 2017 році 30 місце з показником 14,06%; в 2016 році 27 місце з показником 11,55%; в 2015 році 23 місце з показником 11,69%, в 2014 році 16 місце з показником 11,68% [1].

Захист прав інтелектуальної власності регламентується декількома законодавчими актами.

До об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать за Цивільним кодексом України належать: літературні та художні твори; комп'ютерні програми; компіляції даних (бази даних); виконання; фонограми, відеограми, передачі (програми) організацій мовлення; наукові відкриття; винаходи, корисні моделі, промислові зразки; компонування напівпровідникових виробів; раціоналізаторські пропозиції; сорти рослин, породи тварин; комерційні (фірмові) найменування, торговельні марки (знаки для товарів і послуг), географічні зазначення; комерційні таємниці [2].

Згідно Митного кодексу України до об'єктів прав інтелектуальної власності відносяться: об'єкти авторського права і суміжних прав, винаходи, промислові зразки, торговельні марки, географічні зазначення, сорти рослин, компонування напівпровідникових виробів [3].

В 2020 році було створено Національний орган інтелектуальної власності, виконання функцій якого покладено на Державне підприємство «Український інститут інтелектуальної власності» (Укрпатент). У 2020 році до Укрпатенту [15] надійшло близько 3,2 тис. заявок на винаходи, майже 5,3 тис. – на корисні моделі, понад 2,0 тис. – на промислові зразки, і більше 35,5 тис. – на торговельні марки (у т. ч. майже 27,9 тис. заявок за національною процедурою) (табл. 1).

Таблиця 1

Надходження заявок на об'єкти промислової власності

Об'єкти промислової власності	2016 рік	2017 рік	2018 рік	2019 рік	2020 рік
Винаходи	4 092	4 046	3 969	3 852	3 183
Корисні моделі	9 560	9 118	9 120	8 459	5 281
Промислові зразки	2 302	2 480	3 042	2 678	2 026
Торговельні марки	35 605	37 817	38 652	42 194	35 539
за національною процедурою	29 600	30 183	30 900	33 736	27 895
за Мадридською системою	6 005	7 634	7 752	8 458	7 644
Географічні зазначення	–	4	3	6	2

Джерело: складено за [4]

У 2020 році до Укрпатенту надійшло 111 міжнародних заявок, що на 35% менше, ніж у попередньому році, на 26% менше, ніж у середньому за попередні роки, та, загалом, є найнижчим показником з 2016 року (табл. 2). При цьому частка заявок, поданих англійською мовою, у загальній кількості заявок збільшилася порівняно з 2019 роком і становила 27%.

Таблиця 2

**Надходження міжнародних заявок до Укрпатенту
як відомства, що отримує**

	2016	2017	2018	2019	2020	Усього
Кількість заявок	153	131	143	170	111	709
поданих англійською мовою	35	29	36	31	30	161
поданих російською мовою	118	102	107	139	81	548

Джерело: складено за [4]

Однією із ключових проблем захисту прав інтелектуальної власності в Україні вважається відсутність ефективних митних процедур.

За даними Звіту [5] Україна щороку втрачає 11,5 – 16 млрд. грн. від контрафактної продукції, втрати від контрабанди та порушенні митних правил щороку складають 68–96 млрд. грн.

Крім того, Європейська Комісія у своєму Звіті «Про охорону та захист прав інтелектуальної власності в третіх країнах» наголосила, що Україна є однією з чотирьох головних транзитних точок контрафактних товарів на ринок Європейського Союзу [6]. Так, у дослідженні наголошується на відсутності в Україні ефективних процедур і законодавчих норм щодо знищення підроблених товарів та обладнання для їхнього виробництва.

В главі 57 Митного кодексу України [3] наводяться норми щодо сприяння захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України: призупинення митного оформлення товарів на підставі даних митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності; призупинення митного оформлення товарів за ініціативою митного органу; знищення

товарів, митне оформлення яких призупинено за підозрою у порушенні прав інтелектуальної власності; призупинення митного оформлення та знищення невеликих партій товарів, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України у міжнародних поштових та експрес-відправленнях; зміна маркування на товарах та їх упаковці.

Державна митна служба України веде реєстр об'єктів прав інтелектуальної власності [7], який станом на 1 січня 2022 року налічував 640 об'єктів: торгівельна марка, яка має міжнародну реєстрацію – 264; торгівельна марка, зареєстрована в Україні – 321; промисловий зразок, який має міжнародну реєстрацію – 2; промисловий зразок, зареєстрований в Україні – 10; об'єкти авторського права і суміжних прав – 42; винахід – 1.

В Україні постійно зростає кількість порушень митних правил щодо прав інтелектуальної власності. Так, за 2020 рік працівники митниці вилучили з обігу контрафакту, заявлена вартість якого перевищує 5,5 млн. грн. [8].

Охорона та захист прав інтелектуальної власності є одним із ключових елементів Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Але, сьогодні Україна продовжує бути однією з головних транзитних точок контрабанди підроблених товарів до Європи [9].

Отже, проблемним аспектом залишається незацікавленість держави у вирішенні проблеми захисту прав інтелектуальної власності. Це підтверджується розбіжностями у законодавчих актах, відкритою торгівлею контрафактними товарами, незастосування в повній мірі норм законодавства щодо відповідальності за порушення прав інтелектуальної власності.

Тому, для вирішення проблем захисту прав інтелектуальної власності в Україні пропонується: усунення законодавчих розбіжностей щодо захисту прав інтелектуальної власності в Україні; посилення митного контролю за ввезенням в Україну контрафактних товарів; збільшення відповідальності посадових осіб, які здійснюють митний контроль та осіб, які ввозять контрафактні товари на митну територію України.

Література:

1. International IP Index. URL: <https://www.valueingenuity.com/ip-index>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435- IV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Митний кодекс України від 13 березня 2012 р. № 4495- VI / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
4. Річний Звіт Національного органу інтелектуальної власності за 2020 рік. URL: <https://ukrpatent.org/atachs/zvit-ukr-2020-1.pdf>.
5. Порівняльний аналіз фіскального ефекту від застосування інструментів ухилення/уникнення оподаткування в Україні: нові виклики. URL: <http://www.visnuk.com.ua/uploads/assets/files/2019/Pdf/Analiz-shem-2019-FINAL.pdf>.
6. COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT. Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries. URL: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf.
7. Митний реєстр об'єктів права інтелектуальної власності, які охороняються відповідно до закону. URL: <https://cabinet.customs.gov.ua/ipr/reg/overview>.
8. За 2020 рік працівники митниці вилучили з обігу контрафакту, заявлена вартість якого перевищує 5,5 млн. грн. URL: <https://portal-staging.customs.net.ua/news/zagalne-20/post/za-2020-rik-pratsivniki-mitnitsi-viluchili-z-obigu-kontrafaktu-zaiavlena-vartist-iakogo-perevishchuie-55-mln-grn-293>.
9. Аналітична записка «Виконання Україною зобов'язань щодо реформування захисту прав інтелектуальної власності на митному кордоні». URL: http://www.ier.com.ua/files/publications/Policy_papers/IER/2019/IPR_Policy_Brief_TFD.pdf.

Наукове видання

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
УЧАСНИКІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
ДЛЯ СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ ТА МОЛОДИХ УЧЕНИХ

**ЕТАПИ ЗМІН В ЕКОНОМІЦІ:
НАУКА, ІННОВАЦІЇ, БІЗНЕС-РОЗВИТОК**

м. Київ, 15 січня 2022 року

Аналітичний центр «Нова Економіка»
Адреса кореспонденції: 01103, м. Київ, а/с 40
Електронна пошта: info@nef.kiev.ua
сайт: www.nef.kiev.ua Т: +38 066 999 20 81
Підписано до друку 19.01.2022 р. Здано до друку 20.01.2022 р.
Формат 60x84/16. Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 5,58.
Тираж 100 прим. Зам № 2201-25.